F. PÉRISSÉ

AT PAÏS DE KAGIRO

PASTOURALO È LEGÉNDO

en 2 Partidos

EN GASCOUN

Pèço arrepresentado pet prumè cop et 16 de Setème 1912

A ASPÉTCH

TARA FELIBREJADO DERA 'SCOLO DERAS PIRENÉOS

— Segoundo edicioun —

SEN-GAUDÉNS

EMPRIMARIO E LIBRARIO ABADIE

1913

AT PAÏS DE KAGIRO

PASTOURALO È LEGÉNDO

F. PÉRISSÉ

AT PAÏS DE KAGIRO

PASTOURALO È LEGÉNDO

en 2 Partidos

EN GASCOUN

Pèço arrepresentado pet prumè cop et 16 de Setéme 1912

A ASPÉTCH

TARA FELIBREJADO DERA 'SCOLO DERAS PIRENÉOS

— Segoundo edicioun —

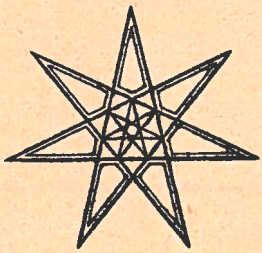

SEN-GAUDÉNS

EMPRIMARIO E LIBRARIO ABADIE

1913

ES ACTOUS

DE

« AT PAÏS DE KAGIRO »

Janouŋ.....	M. Pierre Ducos
Germaŋ.....	M. Joseph Ducos
Jaquéto.....	Mèlo Jeanne Laguerre
Era Manaco.....	Mèlo Angèle Rouillon

Bei edj imadje, darrè aquésto pajo

Cl. Sauné, à Aspètch,

ES ACTOUS DERA PASTOURALO « AT PAIS DE KAGIRO

Germaŋ ara Manaco : « Oui, mès assietát-bous » (P. 14 ci-après)

AT PAÏS DE KAGIRO

PASTOURALO E LEGÉNDO

PRUMÈRO PARTIDO

ERA BORDO DET PASCALÉT

PERSOUNATGES

GERMAN, petit prouprietari, JAQUÉTO, sa hénno,
JANOUN, et lou hilh. (1)

Et teatre qu'arrepresénto 'ra court d'io bordo. Praci, praquiu, hiéns, hèches de lénho, è quauquis utices de laurayre. A dréto, io porto daurido sus era coudino. A gaucho, iauto porto que barro etch estable. Atch houns tout-à-fèt, qu'es béy er' ouberturo d'io spelounco.

Jaquéto, soulo, oucupado à pedassa io biélho bèsto det soun ome.

JAQUÉTO

Qu'ess hè tart. Germaŋ nou tourno cap encaro. Et praub' òme s'aucits de laura, de rascla, d'estourrouca. Doulénto, aquésto tèrro det Souélh, é duro à trabalha !.... Tout de mèmo, jà mous balho prou plaŋ trufos, blat-mòrou, bladéto, é mouriscou, é mounjétos. Après, era pasturo nou mous manco cap jamès, da téngue uŋ parélh de bacos é neuri io brauéto.

Malurousoménт, Germaŋ qu'é tout soul. Jou, qu'em cau demoura près que toustém à caso, da hè 'ra soupo, pedassa, hè 't menatge anfiŋ. Es droullòts, tout dió 'ra 'scòlo ! Decap at sé cependént, jà ban gŭara ' ras bacos diòs ou trés ourados. Mès et praube Germaŋ s'aganis. Tè, anfiŋ, ŭèito-le-t !

German arribo, negatch de sudou, io dalho sus et cotch. Jaquéto se lèuo è s'empresso.

JAQUÉTO

Assièto-t aquiu, arrepòso-t uŋ mouménт, abans d'ana minja 'ra soupo.

GERMAN

O bé ! *(que s'assièto)* Qu'en è prou gŭé. Dalha, aquéste maytiŋ, uŋ tamburèu de fau-routch da 'ras bacos ; laura touto 'ra brespado aquéro

1. JANOUN, JAQUÉTO, era MANACO, GERMAN : — M. Ducos, Mˡˡᵉ Jeanne Laguerre, Mˡˡᵉ Angèle Rouillon, M. Ducos pay.

garço de pèço det *Cap dera Sèrro* que jamès n'arribauo à estripá-lo à-fèt ; deman, arrecumença ; é tousténs atau !... Nou, ma hilho, que n'è prou e mèmo trop !... Cambiém de mestiè. Sabes, Jaquéto, ço qu'em pensauo aquéstis diòs ? Qu'em demandauo se nou hariòm plan de meté-mous tout açó ara fèrmo é d'aná-mou-n cerca fourtuno en' Americo, ou à Paris, ou Toulouso, ou Bourdèus, en io grano bilo anfin, coumo tántis d'áutis que soun tournats arriches en païs ?...

Jaquéto interroump German

JAQUÉTO

Ah ! moun praube German, gŭaro-t'en bièn ! Acasso aquéros machantos idèos !... Qu'arriscariòs d'ana cambia 'ra bouno soupo grasso de caso countro 't pan séc d'aciu dela, é 'ra libertat countro io serbitudo de baylét. Ŭèyto 's que s'en ban : per un qu'arreüssis après quinze ou bint ans d'un trabalh de galèros, qu'en troubaras nau que tournon mès praubes qu'abans de parti, ou qu'an bergounho de tourna é que mòren lunh det païs ena misèro. Aquéris mèmo que tournon dab bèros lebitos, ŭèytolés : qu'an dichatch aciu delà 'ra lou bèro santatch ; é s'an dinès, n'an cap mès ni cachaus ni estoumac. Bè ! Bè ! German, es nòstis biélhs mous an dichatch açó. Qu'ey an biütch en pats é sense jamès manca de soupo ; qu'ey soun mòrtis at pè de nous-áutis. Hacém coum' éris ! é se Nòste Sénhe mous ajudo, jà pouiram bilhèu, quan Janoun te pusco da 'ra man, arroundi 't nòste bén. Be sabes que cado cop que bénes un bedètch, que méti ena biélho bousso de cŭé de papay iou bouno mentatch des dinès. Que n'i couménço d'aué dejà un bètch pialè, é quan boulhos croumpa 't pratch det *Gŭélh dera Hount*, nou mous mancara cap gran causo.

German, pendént que parlauo Jaquéto, qu'é benguich tout sounjaire. Ara fin, lèuo 't cap é dits :

GERMAN

Eh ! Eh ! Que pouderiòs aué rasoun, hénno. En tout cach, qu'ès det mèmo abís qu'aquétch praube moussu Andrè, que passauo souen praci, quan èro en païs. Jà mouric à Pámios, i-a loung téns. Mès qu'em brémbi qu'un dió — qu'èro tout jŭenòt — que laurauo det coustatch *dera Boulado* é qu'arrepoutegauo hòrt countr' aquéro carrònho de tèrro é que didió que balerió mès ana béne télo ou cubertéros at loun det mounde. Moussu Andrè que passèc è qu'ém didéc : « Nou-t téntes, German ! é nou didos bestiésos. Sabes cap ço qu'é d'ana quista é china peras bilos é 's bilatges. Aci qu'ès toun mèstre, é 'ra tèrro, per duro que sió, qu'ét balho de que biue, à tu é as de caso. Escouto, qu'è hèt iou cansoun da tu é dats autis laurayres det païs de Kagiro. La-t bau canta. » Alabéts cantèc Moussu Andrè aquésto bèro cansoun.

German sé quilho tout drét e fièroment canto :

Era damo d'aquet castètch
Que m'a dit : Paysant de Kagiro,

Lògo-t dab jou ! toun musturètch
Nou bau moun pan blanc coumo circ.
— Sió de ségle, sió de carroun,
Madamo, c'è jou dit, dab hame tout que passo ;
Mès pan nou n'i-a pas d'auta boun
Qu'et de caso crouchit sus plaço. —

Era damo d'aquet castètch
Que m'a dit : Paysant de Kagiro,
A caso mió, tout n'é ta bètch
E ta ludént qu'és gŭélhs ne tiro.
— A praube paysant mau]s'escay,
Madamo, c'é dit jou, d'aué lòtjo daurado !
Et teulét estrét de papay
Mès qu'et bòste que me n'agrado. —

Era damo d'aquet castètch
Que m'a dit : Paysant de Kagiro,
A caso mió councèrt nauètch
De bèro gént tout dió n'atiro !
— En es nòstis bòsques tabén,
Madamo, c'è jou dit, musicos i-a de bèros :
Etj arrouchinó qu'arreprén
Eras cansous deras gŭelhèros.

Era damo d'aquet castètch
Que m'a dit : Paysant de Kagiro,
Lògo-t dab jou. Dab lou capètch,
Mous bayléts de moussus qu'an tiro
— Paysant jou que so tout sancés,
Madamo, c'è dit jou; de cambia nou s'i ganho.
Paysant ! mès Crestian, mès Francés,
Ara mòdo dera mountanho !

Pendént que canto German, Jaquéto touto rejouïdo hè força sinnes d'aproubacioun, passo à dréto, passo à gaucho det soun ome ; e quan finis era cansoun, qu'eu sauto at cotch é qu'eu dits :

JAQUÉTO

Aro, jà so seguro que nou pénsos mès ara bilo ni ar' Americo. Dit-m'oc, German. Qu'as cantatch dab tant de boun còr qu'è bist qu'èros arrebiroulejatch è que t'arretroúbi coum' èros as prumères méses det nòste maridatge : fièr, brico bergounhous det nòste acasomént è balént laurayre, é tousténts countént !

German nou bo cap arrecounégue tout de suito que s'èro troumpatch. Lèuo crás espaulos é dits :

GERMAN

O bé ! O bé ! j'ac beiram ; ja-n parlaram iaute còp. Aro, que serió ouro d'ana minja uṇ mòs. Nou soun tournats es drôlles ?

JAQUÉTO

Justoménṭ qu'enténi Janouṇ qu'estaco 'ras bacos.

Alabéts parèch Janoun.

JANOUN

Que bous è entenutch à canta, papay, io cansouṇ do Moussu Bouéry. Et nòste mèstre d'escòlo que mou-n ensénho quauqu'ió. Ja-n sábi io surtout que parlo de bacos perdudos.

GERMAN

Ŭè ! Ŭè ! aquét droullòt ! Las as jamès perdudos, tu, 'ras nòstos bacos ?

JANOUN

Nani, papay, jamès : n'héci cap at calama, jou, quan gŭári 'ras bacos.

GERMAN

At calama ? Que bòs dide ?..

JANOUN

Era cansouṇ de Moussu Bouéry qu'en parlo.

GERMAN

Nham ! Nham ! aquéro cansouṇ, canto-lo-mous.

JANOUN

(que canto :)

Roujéto ! Mouréno ! (*bis*)
Se lou diable nou las encadéno,
Diguets-mé qui las tenguera ?
E jou, praubiṇ, après tant de péno,
Et biélh Jŭan qu'em trucara !
Roujéto ! Mouréno ! (*bis*
Et biélh Jŭan qu'em trucara !
Oida !

Et droullòt dera cramado
Qu'è troubat per moun malur !
Dab sa crabo despariado
Qu'arròdo coum' uṇ boulur...
Per io partido de calama,
Mas bacos ét m'a hèt quita !..
Roujéto ! Mouréno !... etc.

Se per petit on se biro,
Arroujéto que s'en ba !
Mouréno seguís de tiro
A diòs ouros atj enla !...
E jou nou pòdi' arreleyda,
De tant trouta, de tant crida !
Roujéto ! Mouréno !... etc.

Après binto-ciņq courrudos,
Arrés nou m'a bist en lòc
De mas bacos bien perdudos
Ni cŭó, ni còrnos tapòc !
Carciņ ! qu'ey bau... oui, qu'em bau nega !. .
Nou ! qu'è sudatch de tant cerca !...

Roujéto ! Mouréno ! (*bis*)
Se lou diable nou las encadéno,
Diguets-mé qui las teŋguera !
E jou, praubiņ, après tant de péno,
Et biélh Jŭan qu'em trucara !
Roujéto ! Mouréno ! (*bis*)
Hiè ! tè-los en blat-moura !
Bien ba !

GERMAN

Bièn ! bièn ! jà couménços de bien canta, goujatét. Mès, tout de mèmo, brémbo-t que se jamès dichauos entra 'ras bacos en nòste blat-moura, que t'en pentiriòs, pramou qu'et harió brouní 'ras aurélhos, jou, é coumo cau !...

JAQUÉTO

Cáro-t, cáro-t, sa pay ! Nou 'spauríssos et nòste ainat, qu'é ta brabouņ. Brémbo-t mès lèu dera cansouņ que Moussu Andrè mous beŋguéc canta aquiu laguéns, uņ dió, pendént que croussauo et massipouņ ! qŭant dé còps dedempuch l'è cantado !,.. Tè, pusque i-èm, bau canta, jou tabéņ. Escouto, ma hilhouņ, que bas enténe ce quin t'harió passa 'ras coulicos é droumí.

Que canto 'ra cansoun
« Maynatjous », ou aquésto :

Haudo de mayounho,
Ah ! 'ra bouno counho !
Acatém-mous-í !...
Haudo de mayounho,
Ah ! 'ra bouno counho !
Endroumim-mous-í !

S'et loup béņ, pòrto barrado !
Qu'ane béy s'era tourrado

A penjat fòrço candelous,
E s'et *lüat* a pantalous.
Haudo de mayounho, etc...

Nani dounc ! ad aquést' ouro
N'é cap et moumoun que plouro.
Nani dounc ! mès etch eschaliu
Que bramo...: l'entenéts parciu ?
Haudo de mayounho, etc...

Bèt santiroulét de ciro,
Qu'on nou sab bièn s'arrespiro,
Atau qu'é, sus soun catseroun,
Quan s'endròm, et nòst' anheroun !
Haudo de mayounho, etc...

JANOUN

Oh ! ma may, quin é beròyo aquéro cansoun !

GERMAN

O bé ! o bé !... Mès as jamés dinnatch, tu, dab io cansoun ? Aném, aném, atacá mous ara soupo.

Toutis trés passon ena coudino. — Ridèu. —

Segoundo Partido

ERA HOUNT DERAS HADOS

1° Mèmis personatges ;
2° Era MANACÒ, messatgèro deras hados.

Mèmo figuracioun qu'ena prumèro partido. Atch houns det teatre, dauant era 'spelounco, era Manaco, apuyado sus un bastoun, auèyto laguéns, se bacho, cambio de plaço é parèch demoura que quauqu'arrés sorte.
German sort ena court e l'apercép. Sorten tabén Jaquéto é Janoun.

GERMAN

Tè, ŭèyto 'ra Manaco, at Gŭélh dera Hount. Que mous bo, aquéro sourcièro ? Tout dió, que bén arrouda parcitau.

JAQUÉTO

Dècho-lo hè, Germaŋ ! Jou que la counégui bièn, é que sábi qu'é io brabo hénno. Que t'arrespoúni que crénh Diu é aimo soun prouchèn prèsqu'autant qu'éro madécho.

GERMAN (trufandè)

Oh ! alabéts, jà l'aimo prou plaŋ soun prouchèn.

JAQUÉTO

Nou-t trufes, Germaŋ. Aquéro hénno que sap fòrço causos det téms biélh, quan eras hados det Gŭélh dera Hount sourtiòn souén dera lou 'spelounco é benguiòn deŋquio 'cí.

GERMAN

Que dides ? Que dides, hénno ?

JAQUÉTO

Uè ! Que s'apròcho. Demando-l'òc.

Era Manaco s'auanço peniblomént, era 'squió courbachudo, mès és gŭélhs doucis é tristes leuats dauant éro, sens' arrén fitsa, coumo sé ço que béy arrés mès qu'éro n'ac béy. Que chapoutéjo quauquos paraulos que nou s'enténen. Qu'arribo anfin ena court det Pascalét.

ERA MANACO

Aro, tout qu'é finitch ! Beyrè cap mès eras hados ! qu'es magon de jou tabén !... Ma bito ba disparéche coumo 'ra humado ; es mès òsses se ban seca coumo 'ra lénho dauant etch hŭéc !... Que so coumo 'r' èrbo qu'an dalhat é hèt seca abans d'hica-lo en trŭatch !... Praubos damétos, tant poulidétos, tant amistousos, perqué nou-m bouléts mès béy ?...

GERMAN *(après aué-lo arrapado pet bras)*

Que diguéts ? que diguéts, Manaco ? De quinos damos parlats ? Nha cap damos pracl.

ERA MANACO *(après aué aueitatch at tour d'éro)*

Qu'èts aquiu, bous-áutis ? Adichats ! que Nòste-Sénhe bous benadisco é qu' eras hados det Gŭélh dera Hount bous proutègen !

GERMAN

Mès de quinos hados bouléts parla ? Jou n'è cap jamès bist act ni alhurs cap de hado.

ERA MANACO

Tu tabén, Germaŋ, qu'as gŭélhs, mès nous bédes cap. Serió poussible que jamès nou auéssos, et sé, ara claretatch dera lŭó, apercebutch eras tant poulidos damétos blaŋcos que sòrten dera 'speloŋco ?..

GERMAN

Nou, nou, jamès. Mès coundats-mous ce dempuch qŭan soun aquiu é ço qu'ey hèn.

JAQUÈTO

Oui, oui, didéts-mous-òc, brabo Manaco, bous que sabéts tant de causos detch aute mounde !

ERA MANACO

B'ac bouléts ?... Sió ! escoutats :

GERMAN

Oui, mès assietát-bous...

ERA MANACO *(Que s'assièto è que coundo)*

Dempuch qn'Aspètch é bastitch é qu'et mounde edzisto, tousténts que i-auéc bounos hados debouados at sòrt dets abitants de nòsto bilo. Nòstro-Damo — aquéro de Miéjo-Còsto — qu'é 'ra lou rèino. Qu' abiton uŋ castètch mès gran que nòsto glèyso. Et tét qu' é d'or, eras muralhos tabéŋ. Oun é ?...

Ets ancièns didiòn qu'é dauatch era Capèlo, é que de téns en téns on les béy à sourtí pes loúŋguis corridòrs dauatch tèrro, qu' éros soulos counéguen : etch uŋ, j'ac sabéts, se dauris darrè 'ra crouts de Sen Jŭan ;

etch aute, ŭitát-le aciu delà, atch houns dera spelouṇco deras hados. Mès, jamès cap de mourtau nou gousèc entra laguéns.

GERMAN

Quin sabéts tout aqueró ?...

ERA MANACO

Ço que sábi d'aquét paradís, qu'é uṇ maynatjouṇ qu'ac coundèc ad aquéris que biuéren abants nous-áutis. Etch, qu'èro sourtitch d'aquet castètch, coumo bous ac bau dide.

Aquiu, n'i-a cap ni iŭèr, ni estiu, ni ploujo, ni bént, ni nhèu. Jà i-a bien uṇ soulélh, mès bètch qu'et nòste ; mès nou cramo cap. E après, jamès cap de malautió, ni escurrous macádis de fatigo, é qu'é tout dió estaciouṇ. Ara coudino, qu'ey a tousténts io doudzenado de pouréts ara bròcho. En es casaus gránis, mès gránis qu'et Prat Bediau, que i-a de bèris iranjès é uṇ lac dab bèros trŭétos daurados.

Nou sabéts cap, bous-áutis, qu'er' aygo dera hount dera bilo béṇ precisoménṭ d'aquet lac. E douṇc, que bous bau counda à quin' oucasiouṇ eras hados mou-n héren cadó.

Que y a lounténs, bien lounténs, ets òmes d'Aspètch qu'èron machants. Nòste Sénhe permetéc at diable d'arrepénde io pèsto en païs. Era gént mouriòn coumo mouscos. N'i-auió pas mès plaço en cementèri, at tour dera glèyso. Caléc arroussega bite dab uṇ pioc es mòrts en io prado, at delà dera gourgo, que s'apèro dempuch alabéts *et Carniè*. Es que demourauon preguèren tant é tant qu' ara fiṇ Nòstro-Damo é 'ras sios hados auéren pietatch é embouyèren ad aquéris maluroúsis uṇ filét d'aygo det lou lac pet corridòr dera spelouṇco det Sŭélh. Et prumè qu'en beuéc estèc gŭaritch, é toútis ets áutis après... Et flèu disparechéc.

Iaute còp — mès que crédi qu' èro eṇcaro mès lounténs abans, — es Bedouèns, be sabéts, aquéris que coupèren et còtch à sen Gaudéns et Crabouté, s'auançauon decap à nòsto mountanho é qu'anauon tout rabatja. En io soulo nét, eras hados bastiren, at cap det Chucau, io tour bien hauto. Quan beṇguéc et dió, milo e milo flèchos sourtiren dera tour é s'abatéren sus er' armado des Mòrous. Nou-n demourèc pas uṇ. Qu'e precisoménṭ en soubenir d'aquéro bittŭèro qu'ets abitants d'Aspètch bastiren alabéts era capèlo de Miéjo-Còsto.

D'autis Bedouèns, mès aquéris qu'èron dera bilo — que Diu las ac perdŭé — que cramèren é desmouliren era capèlo, at téns dera Pòu. Mès urousoménṭ que la rebastiren pòc de téns après. Quant ara tour, que demòro tousténs quilhado, é jamès arrés nou pouíra desmoulí-lo, pramou qu'es maçous, que la bastiren, que soun immourtaus é 'ras lous òbros tabéṇ.

GERMAN

Eh ! mès, qui bous ac a dit qu'aquéris maçous n'èron cap d'aquéste mounde !...

Trigo-t, Germaŋ ! uŋ chinhau de paciénço ! Que t'è dit dejà qu'uŋ maynatjouŋ auió coundatch touto 'ra istŭèro deras hados. Qu'ey arribi.

Be sabéts toútis qu'aquésto maysouŋ s'apèro *et Pascalét*. Bouléts sabé per qué ? Bous ac bau digue :

D'áutis cops, que i-auyó aci uŋ òme é io hénno, que sudauon hòrt à birouleja 'ra tèrro, d'arriga-u de que biéue. Mès qu'èron boúnis crestias é jamès nou hariòn arrepròches à Diu dera lou misèro, pramou que sabién qu'en aquéste mounde que i-aura tousténs arriches é praubes, mès qu'aquéstis prengueran era prumèro pláço en' auto bito. Etch òme s'aperauo Simouŋ ; era hénno, Meniquèto. Qu'auiòn pourtan uŋ chagriŋ : cap de familho ! é que coumençauon d'entra 'n atge. Eras hados, lous besiòs, auéren pietatch d'éris. Uŋ maitiŋ d'abriu, et dió mèmo de Pascos, pendént que Simouŋ é Meniquèto èron à mésso, diòs d'aquéros damétos anèren pourta dauant era lou pòrto barrado uŋ beròy brès oun arridiò uŋ maynatjouŋ sus un liét de hŭélhos de ròsos.

Quan arrentrèron à caso, Simouŋ é Meniquèto le bedéren de lounh. Estounats, que s'arrèston. Nou-y coumpreŋguéren cap arréŋ : ena court, dauant éra pòrto, que béden diòs bèros damos, bestidos d'io gazo blaŋco, leujèro, leujèro coum' aquetch petit broulhart que bedéts aro en cèu. Douçoménts, sense dide uŋ mòt, que s'auançon. Tout en uŋ còp, eras damos les béden. Des lous gŭélhs parten qŭate limbréts. Après, psst, arréŋ mès ! Eras damos s'èron hounudos, coum diòs boutagiros de sabouŋ.

Pensats ara jòyo de Simouŋ é de Meniquèto, quan aueytèren laguéns et brès tant poulidét !... Mès, coum' et maynatjouŋ auyó r'ayré d'uŋ angelouŋ, nou gousauon cap touca-u. Era prumèro, Meniquèto gousèc pramou qu'et maynatge que li haió risétos. Après, Simouŋ se sénho, prén et brès é éntro laguéns. Tout de sŭito, era crambo s'esclairo d'io biuo lumièro. Et poutch canto à pèrde lét, é, laguéns etch estable, 'ras bèstios se secoudissen louŋgoménts.

Quin l'aperaram, demando Meniquèto ? Pusqu'é 't dió de Pascos que Nòstro-Damo le mous a embouyatch, ça dits Simouŋ, que l'aperaram Pascalét.

Dempuch alabéts, era maysouŋ é 't quartiè que s'apèron *et Pascalét*.

JANOUŊ

Moun Diu, mamay ! quin é poulitch tout aqueró !... Nou les pouderió béy, jou, eras hados ?

GERMAŊ

Cáro-t, grapaut ! Dècho parla 'ra Manaco.

ERA MANACO

Que las bouleriòs béy, tu, goujatét, eras beròyos damétos ! E douŋc, uŋ d'aquéstis sés, que beŋgueras dab jou at Gŭélh dera Hount. Que las aperaram, e belèu parecheran. Mès, escouto, que bau fini de counda...

Da remercia Nòstro-Damo, Simoun se remetéc at trabalh dab mès boun còr que jamès. Aquér' annado, 'ra recòlto qu'estèc doublo é mèmo triplo. Jamès era lan deras gŭélhos n'ère estado autant espésso, ni 'ra lèyt deras bacos autant aboundanto. Jamès tapòc eras gariòs n'auyòn hèt tant de gŭéus. E aquerò durèc plusiurs annados. Ara fin, coumo Simoun bédió puja de mès en mès et pialè des petius escuts de trés francs, que bouléc hè coumo 's moussus dera bilo que ban at cabarét. En prumèro, n'i-anèc cap qu'et dimècres après soun marcatch ; lèu, i-anèc tabén et diméche ; é après près que tout dió.

Malurous !... io nét s'en tournèc era bousso plato ! Qu'auyó tout perdutch, é mèmo et sén !... Que troubèc Meniquèto en plours : Pascalét qu'auyó disparechutch. Etch endeman maytin, Simoun coumprenguèc qu'auyó desplasutch aras hados. Et tabén plourèc é proumetéc à sa hénno de nou pas mès jouga é pinta. De nauètch, arreprenguéc et trabalh dab couratge.

A quauque téns d'aquiu, un sé, pendént qu' es praubes trabalhayres s'arrepousauon é parlauon pet centièmo còp de Pascaletoun, tout en un còp et maynatge paréch ara pòrto. Pensats se Simoun é Meniquèto soun counténts !... Simoun bacho 't cap. Mès, coumo 't prumè dió, et poutch se mét à canta, é 'ras bèstios en estable se secoudissen.

Lounténs, Simoun tenguéc sa proumésso, é de nauètch et pialè des petius escuts de trés francs pujèren en armári. Mès et malurous, ara fin, tournèc à soun pecatch. E alabéts, Pascalét disparechéc é tournèc pas mès. Era tèrro qu'èss héc mès arrebècho, era recòlto mès arraro, era lan deras gŭélhos mès courto, et braguè deras bacos méns plé, è 'ras pourétos nou héren mès tant de gŭéus !

JAQUÉTO

Mès, eras hados nou s'en anèren pas tout-à-fèt, é be paréchen quauque cop at Gŭélh dera Hount ?... Nou las bedéts de téns en téns, é nou bous parlon ?

ERA MANACO

Oui, ma hilho, oui, eras hados, jà soun tousténs en lou castètch, pusque 'ra aygo dera 'spelounco arribo encaro ara fountèno dera bilo, é pusque 'ra capèlo qu'é tousténs dréto, é 'ra tour det Chûcau tabén.

Que las béngui prega souén, é de còps qu'em balhon coumissious secrètos. Acó, bous arregardo pas. Nou-n déui pas counde qu'adaéros é à Nòste-Sénhe ! Que bous poúsqui pourtant dide qu'un sé, que i-a dejà quauquos annados, qu'es planhéren qu'ets abitants d'Aspètch nou auésson encaro hèt arrén da ounoura Moussu Andrè Bouéry. Jà respouní qu'ey pensauon en bilo. Mès denquio'ci, nou s' a cap hèt arrén encaro belèu, é pramou d'acó que nou paréchen mès dempuch quauque téns. Que soun fatchados, at segu.

GERMAN

Oh ! s'é per acró, jà ban èste counténtos aro. Didéts-les qu'un d'aqués-

tis diòs, ets abitants d'Aspètch se proupòson de da iou bèr**e** hèsto en aunou de Moussu Andrè. Cad'un a balhat dab plasé ço qu'a poudutch, pramou que toútis aimauon bièn aquetch brabe amic é sas beròios musicos. Que sábi que ban plaça en bilo un bètch mounumént, oun pouirám bey tousténs era figuro de Moussu Andrè arrepresentado en marbre d'Arguenòs.

ERA MANACO

Pusque n'ès segu, que bau bite ensaja de hè-los-òc enténe. Jà ba bièn !...

Era Manaco s'en ba decap era 'spelounco, s'agenoulho dauant ér' ouberturo, é parlo amistousoménl tout bach aras hados.

Tout en un cop, era 'spélounco s'esclairo. Nau hados, bestidos de blanc, aparéchen poc-à-poc è sorten. Toutos que porton enas mas un miétch cércle d'argént arrecoubèrt de rosos blancos è roujos. Era darrèro que porto un buste d'Andrè Bouéry pousat sus un gueridoun è le plaço at miéi dera cèno.

Alabéls, eras hados qu'es plaçon de cado coustatch del gueridoun. Que lèuon graciousoménl es cércles de flous sus el cap ; après, que les abachon è hèn quauque pas à dréto, à gaucho, dab graciousis balançoménts. Ensuito que canton en hè quauquos figuros dé contro-danço, trés en trés :

Ara Glorio de Bouéry

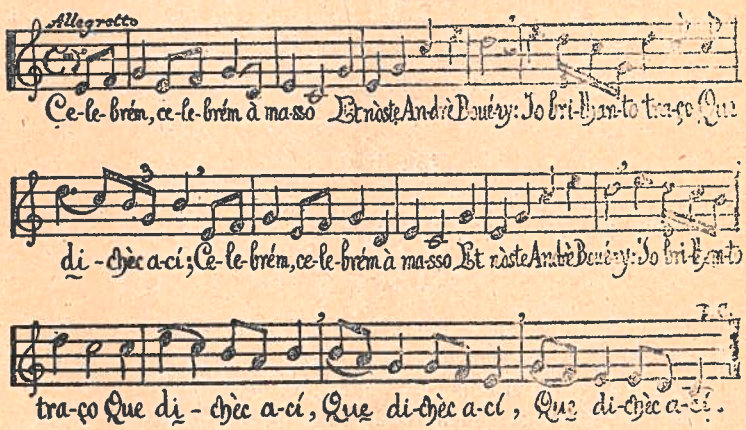

Celebrém, celebrém à-masso
Et nòste Andrè Bouéry :
Io brilhanto traço
Que dichèc ací.

Era tèrro, era tèrro nòsto
Que cantèc espirat,
Aspètch, Miéjo-Còsto
E 't Chucau aimat.

È per étch, è per étch batano
Et nòste quarrilhoun ;
Pera nòsto lano
Passo sa cançoun.

Bibo dounc, bibo dounc sa liro :
Soun nòm nou bo perí,
Mès toustém Kagiro
Qu'aimara Bouéry !

Après aquéris couplets, eras hados se plaçon de cado coustat del buste, eras prumè-ros agenouilhados, eras autos miélch drétos è 'ras darrèros drétos, è toutos qu'auéiton Bouéry dab un aire rejouït. Alabets, era 9me hado plaço io courouno d'or sus et cap del pouèto.

Tout s'esclairo encaro mès. Iluécs de Bengalo. Ridèu.

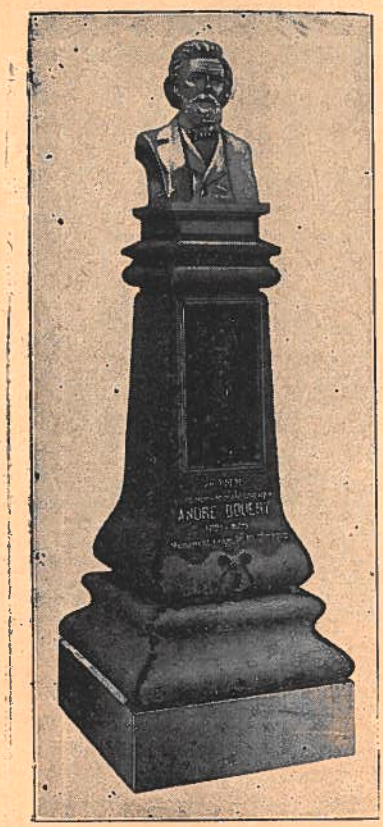

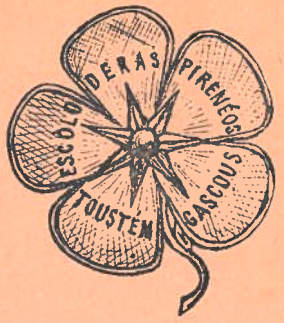
ESCÒLO
DERÁS
PIRENÉOS
GASCOUS
TOUSTÉM